

עפ"ג 15141-09-25 - פלוני נ' מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

עפ"ג 15141-09-25

לפני: כבוד הרשם רון גולדשטיין

המערער: פלוני
נגד

המשיבה: מדינת ישראל
המשך טיפול
בשם המערער: עו"ד רויטל קוצר
בשם המשיבה: עו"ד יעל שרף

החלטה

1. בהמשך להחלטת כב' המשנה לנשיא נ' סולברג מיום 18.12.2025, הועברה להכרעתי סוגיית סיווגו של ההליך - האם כערעור פלילי או כערעור אזרחי.

2. נקודת המוצא לדיון הינה כי עסקינן בערעור המופנה אך ורק כנגד רכיב הפיצוי שנפסק בגזר דינו של בית המשפט לנוער בבית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופטים א' אברבנאל, מ' שרביט ו-פ' נויבירט) בתפח"ע 42934-02-24 מיום 23.7.2025.

3. בהתאם להוראות סעיף 78 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), חיוב בפיצוי לניזוק העבירה, לפי סעיף 77 לחוק העונשין ולעניין ערעור הנאשם עליו, הוא כפסק דין של אותו בית משפט שניתן בתובענה אזרחית. על כן, מקום בו מלין הנאשם על חיוב בפיצוי שנגזר עליו לטובת נפגע עבירה, ועל רכיב זה בלבד, כי אז עליו להגיש ערעור אזרחי ולא ערעור פלילי (ראו, ע"פ 169/89 חטיב נ' מדינת ישראל, פ"ד מג(2) 549 (1989); ע"פ 6452/09 עלי נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (22.7.2010); ער"פ 15215-09-25 שורצה נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (16.10.2025); רע"פ 8827/22 פלוני נ' מדינת ישראל (8.2.2023)). זאת, אף שסעד זה מאופיין בסממנים פליליים-עונשיים (ראו, רע"פ 9727/05 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד סב(2) 813, 802 (2007); דנ"פ 5625/16

אסרף נ' טווק, פיסקה 15 לפסק דינו של כבוד השופט (כתוארו אז) נ' סולברג ופיסקה 6 לפסק דינה של כבוד השופטת ד' ברק-ארז (13.9.2017).

4. על אף האמור טוען המערער, כי במקרה דנא התנהל ההליך בבית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לנוער, ומכאן שהפיצויים הוטלו מכוח סעיף 26 לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971 (להלן: חוק הנוער) ולא מכוח סעיף 77 לחוק העונשין. לשיטת המערער, בעניין זה, הפיצויים הוטלו כחלק בלתי נפרד ממערך השיקום והטיפול שהומלץ על ידי שירות המבחן, ומדובר באמצעי טיפולי המבוסס על טובתו כקטין. המערער מוסיף וטוען כי מעורבות שירות המבחן, אשר ביקש להגיש תסקיר גם לערכאת הערעור לעניין הפיצויים, מאפיינת הליכים פליליים ומחייבת בחינה הוליסטית שאינה מאפשרת הפרדה מלאכותית של רכיב הפיצוי מן ההליך הפלילי-שיקומי.

5. טענותיו של המערער בדבר קיומו של אלמנט טיפולי בהשתתפות הפיצויים הן טענות כבדות משקל, והמשיבה לא חלקה על כך (ראו סעיף 4 לתשובת המשיבה מיום 4.1.2026). ואכן, סעיף 26(8) לחוק הנוער קובע כי אחת מדרכי הטיפול שעליהן רשאי בית משפט לנוער לצוות הינה "חיוב הקטין או הוראו בתשלום פיצוי לאדם שניזוק באותה עבירה".

6. ברם, חרף קיומו של אלמנט טיפולי כאמור מקום בו נפסק על נאשם שהינו קטין לפצות את נפגע העבירה, המחוקק נתן דעתו מפורשות לסוגיה הדיונית שבמחלוקת והורה, בסעיף 27(ב) לחוק הנוער, כי על דרכי הטיפול המנויות בסעיפים 26(3), 26(7) ו-26(8), יחולו, בשינויים המחויבים, הוראות סעיפים 77 עד 79 לחוק העונשין, לרבות הוראת סעיף 78 לחוק העונשין לפיה חיוב פיצוי, לעניין ערעור הנאשם עליו, כמוהו כפסק-דין שניתן בתובענה אזרחית. נוכח קביעה ברורה-זו של המחוקק, וחרף שיקולי המדיניות עליהם הצביע המערער (השוו, ער"א 1573/23 פלוני נ' מדינת ישראל (21.3.2023)) המסקנה היא כי גם כאשר מושת על קטין אמצעי טיפול של תשלום פיצויים לניזוק, ניתן להשיג על אמצעי טיפול זה בדרך של הגשת ערעור אזרחי ולא בדרך של הגשת ערעור פלילי, וזאת כאשר הערעור מופנה כלפי רכיב הפיצויים בלבד.

6. אי לכך, הנני מקבל את עמדת המשיבה ומורה על שינוי סיווג ההליך לערעור אזרחי על כל המשתמע מכך.

7. המזכירות מתבקשת לשנות את סיווגו של התיק לערעור אזרחי. המערער ישלים אגרה וערובה, או יגיש בקשה מתאימה אחרת בעניין האגרה והערובה, עד ליום 8.2.2026. למען הסדר הטוב, המזכירות מתבקשת לצרף את נפגעי העבירה (שצוינו כמשיבים לערעור) כצדדים לתיק.

ניתנה היום, ט' שבט תשפ"ו (27 ינואר 2026).

רון גולדשטיין, שופט
רשם